

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.14503297>

Accepted: 10.12.2024

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dijital Uygulamalar

Digital Applications in Teaching Turkish as a Foreign Language

Murat BALDIR

Milli Eğitim Bakanlığı

murat-baldir@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4388-5883>

Özet

Bu araştırmada Türkçe dil becerilerinin geliştirmede dijital uygulamalarının önemini ve etiklerini belirlemek hedeflenmiştir. Araştırma, nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması deseni temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Aksaray ilinde görev yapan 16 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, konuya ilişkin derinlemesine bilgi edinmek amacıyla, veri toplama aracı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın veri analizi sürecinde nitel araştırma yöntemi benimsenmiş, veri toplama aracı olarak ise araştırmacı tarafından tasarlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında elde edilen ses kayıtları, içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve veriler arasındaki anlamlı ilişkiler ortaya konulmuştur. Araştırma, dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe becerileri üzerindeki etkisini "Kelime Kartları", "Sözcük Oyunları" ve "Gramer Egzersizleri" gibi temalarla ele almış ve katılımcılar arasında en fazla vurgulanan unsurun "Gramer Egzersizleri" olduğu belirlenmiştir. Araştırma, dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde önemli bir yer tuttuğunu ve öğretmenlerin bu araçlar hakkında daha etkili stratejiler geliştirmeye yönelik algılarını anlamamıza yardımcı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, Türkçe Öğrenimi, Dijital Uygulamalar.

Abstract

The aim of this study is to determine the importance and ethics of digital applications in developing Turkish language skills. The research is based on a case study design, one of the qualitative research models. The study group consists of 16 teachers working in Aksaray province. In order to obtain in-depth information on the topic, the data collection method used was the interview technique. During the data analysis process, qualitative research methods were employed, and a semi-structured interview form designed by the researcher was used as the data collection tool. The audio recordings obtained during the semi-structured interviews were analyzed through content analysis, and meaningful relationships between the data were revealed. The study examined the effects of digital language learning applications on Turkish language skills through themes such as "Word Cards," "Word Games," and "Grammar Exercises," with "Grammar Exercises" being the most emphasized element among the participants. The research demonstrates that digital applications

play an important role in Turkish language teaching and helps in understanding teachers' perceptions of developing more effective strategies for using these tools.

Keywords: Foreign Language, Turkish Learning, Digital Applications.

GİRİŞ

Problem

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital uygulamaların kullanımı, günümüzde öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek ve öğrenme sürecini desteklemek için önemli bir araç olarak giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Dijital uygulamalar, öğrencilere interaktif ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunarak dil öğrenme sürecini daha eğlenceli ve ilgi çekici hale getirebilir (Sarıkaya, 2020). Özellikle mobil uygulamaların yaygınlaşmasıyla birlikte, öğrenciler dil becerilerini geliştirmek için istedikleri zaman ve yerde bu uygulamalardan faydalanabilmektedirler. Bu dijital uygulamalar, dil öğrenme sürecini çeşitli yollarla destekleyebilirler. Kelime öğrenme uygulamaları, öğrencilere yeni kelimeleri öğrenme ve bunları kullanma fırsatı sunarak kelime dağarcığını genişletmelerine yardımcı olabilir. Dilbilgisi uygulamaları, dilin yapılarını öğrenme ve doğru kullanımını pekiştirme konusunda öğrencilere rehberlik edebilir (Akyıldız, 2022). Dinleme ve konuşma pratiği uygulamaları ise öğrencilere dilin doğal kullanımını deneyimleme fırsatı sağlayarak iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bununla birlikte, dijital uygulamaların etkinliği ve uygulanabilirliği konusunda bazı zorluklar bulunmaktadır. Öncelikle, uygulamaların içeriğinin kalitesi ve uygunluğu önemlidir; bazı uygulamalar yeterli düzeyde öğretici içeriğe sahip olmayabilir veya öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olmayabilir (Tekin, 2021). Ayrıca, teknik sorunlar ve erişim kısıtlamaları da kullanıcıların dijital uygulamalardan tam olarak faydalanmalarını engelleyebilir. Bu nedenle, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital uygulamaların etkin bir şekilde kullanılabilmesi için, öğretmenlerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun, kaliteli içeriklere sahip uygulamaların geliştirilmesi ve kullanılması önemlidir. Ayrıca, öğretmenlerin dijital uygulamaları etkin bir şekilde entegre etmeleri ve öğrencilerin bu uygulamalardan en iyi şekilde faydalanmalarını sağlamak için gerekli eğitim ve desteklerin sağlanması da gerekmektedir. Bu sayede, dijital uygulamalar dil öğrenme sürecini daha verimli ve etkili hale getirebilir ve öğrencilerin dil becerilerini daha hızlı bir şekilde geliştirmelerine olanak sağlayabilir (Çiftçi, 2001).

Ancak, bu alandaki dijital uygulamaların etkinliği, uygulanabilirliği ve kullanımıyla ilgili bazı sorunlar bulunmaktadır. Özellikle, dijital uygulamaların içeriği yetersiz olabilir veya dil becerilerini geliştirmeye yönelik eksiklikler içerebilir. Ayrıca, uygulamaların öğrencilere yeterli etkileşim veya geri bildirim sağlamaması, öğrenci motivasyonunu düşürebilir. Teknik sorunlar da karşılaşılabilen bir diğer engeldir; uyumsuzluklar, bağlantı sorunları veya kullanıcı arayüzü zorlukları gibi. Dahası, öğretmenlerin yeterli eğitim veya kaynaklara sahip olmaması, dijital uygulamaları etkin bir şekilde sınıf içi ortamlarında entegre etmekte zorlanmalarına neden olabilir (Güneş, 2020). Bu durum, dijital uygulamaların potansiyelini tam olarak değerlendirmeyi ve

öğrencilerin dil becerilerini etkili bir şekilde geliştirmeyi engelleyebilir (Sarıkaya, 2020). Dolayısıyla, bu alandaki problemlerin belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi önemli bir ihtiyaçtır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, dijital uygulamaların kullanımı giderek daha önemli hale gelmiştir. Dijitalleşmenin hızla arttığı günümüzde, dil öğrenme süreçlerinde de teknolojinin entegrasyonu kaçınılmaz olmuştur. Ancak, dijital uygulamaların Türkçe öğretiminde etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik çeşitli zorluklar ve eksiklikler bulunmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan dijital materyallerin sayısı ve kalitesi, diğer yaygın dillerin öğretiminde kullanılan materyallere kıyasla sınırlı kalmaktadır. Mevcut dijital uygulamaların birçoğu, kapsamlı ve interaktif içerikler sunma konusunda yetersizdir. Bu durum, öğrencilerin dil öğrenme süreçlerinde sıkıntılar yaşamasına ve motivasyonlarının düşmesine yol açmaktadır. Özellikle gelişmekte olan bölgelerde, dijital uygulamalara erişim ve gerekli teknolojik altyapının sağlanması önemli bir sorun teşkil etmektedir. Öğrencilerin ve öğretmenlerin yeterli donanımına sahip olmaması, dijital uygulamaların etkin kullanımını engellemektedir. Ayrıca, internet erişimi ile ilgili sorunlar, çevrimiçi dil öğrenme platformlarının ve dijital materyallerin kullanılabilirliğini sınırlamaktadır (Tekin, 2021).

Dijital uygulamaların Türkçe öğretiminde etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin de dijital okuryazarlık düzeylerinin yeterli olması gerekmektedir. Ancak, birçok öğretmenin bu alanda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaması, dijital araçların verimli kullanımını zorlaştırmaktadır. Öğretmenlerin dijital eğitim araçlarına adaptasyonu ve bu araçları pedagojik olarak nasıl kullanacakları konusunda yeterli eğitimi almamış olmaları, dijital uygulamaların potansiyelinden tam anlamıyla yararlanılmasını engellemektedir. Dijital uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirilen dil öğrenme süreçlerinin takibi ve değerlendirilmesi, geleneksel yöntemlere göre daha karmaşık olabilir. Öğrencilerin dijital platformlar üzerindeki ilerlemelerinin doğru bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi için uygun araçların ve yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda mevcut olan eksiklikler, öğrenme sürecinin etkinliğini azaltmakta ve öğrencilerin gelişimlerinin doğru bir şekilde izlenmesini zorlaştırmaktadır. Dijital uygulamalarla yapılan dil öğretiminde, öğrencilerin motivasyonunu ve katılımını sağlamak önemli bir zorluk olarak karşımıza çıkmaktadır (Sarıkaya, 2020). Dijital platformların sunduğu imkanların yeterince ilgi çekici olmaması durumunda, öğrencilerin derslere olan ilgisi azalabilir ve öğrenme süreçleri olumsuz etkilenebilir. Bu nedenle, dijital uygulamaların öğrenci motivasyonunu artıracak şekilde tasarlanması büyük önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Türkçe dil becerilerinin geliştirmede dijital uygulamalarının önemini ve etkilerini belirlemek hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

1. Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolünü nasıldır?
2. Öğretmenlerin kullandığı uygulamalar nelerdir?
3. Dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde geleneksel yöntemlere göre avantajları nelerdir?

4. Dijital uygulamaların kullanımının öğrencilerin Türkçe dil becerilerini nasıl etkilemektedir?
5. Öğrencilerin dijital dil öğrenme uygulamalarına olan ilgisini ve motivasyonu ne düzeydedir?

Araştırmanın Önemi

İnsanların duygu, düşünce ve tecrübelerini aktarma ihtiyacı, dil becerilerinin gelişimini ve kullanımını gerekli kılar. Dil öğrenimi, bireyin kendini ifade etmesini kolaylaştıran ve iletişim becerilerini geliştiren temel bir süreçtir. Türkçe dil öğretimi kapsamında, Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) incelendiğinde, Türkçeyi etkili ve güzel kullanan, okuma ve yazma alışkanlığı kazanmış bireyler yetiştirilmesi hedeflenmektedir (Altunkaya, 2015). Bununla birlikte, bu hedeflere ulaşmada öğrenci motivasyonu, psikolojik durumları ve modern eğitim yaklaşımları kritik rol oynamaktadır. Günümüzde dijitalleşmenin eğitim süreçlerine entegrasyonu, dil öğretiminde de kaçınılmaz hale gelmiş ve Türkçe öğretiminde dijital uygulamaların rolü giderek artmıştır.

Dijital uygulamalar, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştiren ve süreci daha etkili hale getiren yenilikçi araçlardır. Bu uygulamalar, oyunlaştırma teknikleri, interaktif içerikler ve ödüllendirme sistemleriyle öğrencilerin dil öğrenme motivasyonunu artırmaktadır (Gündüz, 2020). Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme hızlarına göre özelleştirilmiş adaptif öğrenme algoritmaları, dijital araçların en büyük avantajlarından biridir. Bu sayede, her öğrencinin güçlü ve zayıf yönleri dikkate alınarak içerik ve öğrenme temposu ayarlanabilir.

Dijital uygulamalar, dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dört temel dil becerisinin geliştirilmesi için çeşitli etkinlikler sunmaktadır. Özellikle zaman ve mekân bağımsızlığı sağlayarak, öğrencilerin istedikleri yer ve zamanda Türkçe becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Bunun yanı sıra, dijital araçlar, öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirerek, bilgi arama, paylaşma ve etkili iletişim kurma gibi yetkinlikler kazanmalarını sağlar (Gündüz, 2020).

Dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde kullanımı birçok avantaj sunsa da bu alanda önemli sorunlar ve eksiklikler bulunmaktadır. Öncelikle, mevcut dijital materyallerin çeşitliliği ve kalitesi yeterli düzeyde değildir. Türkçe öğretimi için geliştirilmiş kapsamlı ve interaktif içeriklerin eksikliği, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu olumsuz etkileyebilir (Baştuğ, 2021).

Ayrıca, internet erişimi ve teknolojik altyapı yetersizlikleri, özellikle gelişmekte olan bölgelerde dijital uygulamaların kullanımını sınırlamaktadır. Bu durum, dijital araçların yaygınlaşmasını engellerken, eğitimde fırsat eşitsizliğini artırabilir. Öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerindeki yetersizlik de bu sorunları derinleştirmektedir. Birçok öğretmenin dijital araçları pedagojik olarak nasıl kullanacağı konusunda eğitim ihtiyacı duyduğu bilinmektedir (Gündüz, 2020).

Dijital uygulamalar, öğrenme süreçlerinin değerlendirilmesi ve izlenmesi açısından da karmaşıklık yaratabilir. Geleneksel yöntemlere kıyasla, öğrencilerin ilerlemesinin dijital ortamda doğru bir

şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi daha fazla araç ve yöntem gerektirir. Bu alandaki eksiklikler, öğrenme sürecinin etkinliğini azaltmakta ve öğrencilerin gelişimlerini takip etmeyi zorlaştırmaktadır (Güneş, 2020).

Türkçe öğretiminde kullanılan dijital uygulamaların tasarımı, öğrenci motivasyonunu artıracak şekilde yapılmalıdır. Oyunlaştırma teknikleri ve öğrencilerin dikkatini çekecek interaktif materyaller, öğrenme sürecine katılımı artırabilir. Ayrıca, bu materyallerin kültürel ve sosyal boyutları da göz önünde bulundurularak öğrencilerin ilgisini çekecek içerikler geliştirilmelidir (Güneş, 2020).

Sayıtlar

Araştırmaya katılan katılımcıların verdikleri cevapların içten ve samimi olarak verdikleri varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

- Araştırma 2023-2024 yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma Türkçe öğrenmeye çalışan yabancı öğrenciler ile sınırlıdır.

Tanımlar

Kelime öğretimi: Öğrencinin ana dilinde ya da yabancı dildeki söz varlığını geliştirmek amacıyla yapılan ve diğer dil becerilerinin zeminini hazırlayan öğretim süreci.

Teknoloji destekli öğrenme: Klasik öğretim yöntemlerinin yanı sıra veya klasik öğretim yöntemlerinden ayrı olarak çağın gerektirdiği teknolojik araçların da eğitim öğretim sürecinde kullanılmasıyla verilen eğitim.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması deseni temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, bir olguyu kendi bağlamı içinde derinlemesine anlamayı ve yorumlamayı amaçlayan, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerini kullanan bir süreçtir. Bu yöntemler, olayların gerçekçi bir şekilde ve bulunduğu ortamda, bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını sağlar. Nitel araştırmalar, özellikle sosyal bilimler alanında, bireylerin deneyimlerini ve algılarını anlamada etkili bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Durum çalışması deseni, nitel araştırma desenleri arasında özel bir yere sahiptir. Bu desenin en belirgin özelliği, "nasıl" ve "niçin" sorularına odaklanması ve bu sorular aracılığıyla karmaşık bir olgu ya da olayın derinlemesine incelenmesine olanak tanmasıdır. Araştırmacının, ele aldığı

konuyu daha iyi anlayabilmesi için olayın doğal bağlamında detaylı bir inceleme yapması gereklidir. Bu yaklaşım, özellikle anlamlandırılmayan veya tam olarak açıklanamayan durumların daha kapsamlı bir şekilde analiz edilmesini sağlar. Durum çalışması, örneğin bir okul, sınıf, birey ya da topluluk gibi bir sistemin işleyişine dair detaylı bir resim ortaya koymayı hedefler (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 41).

Bu tür bir desende, araştırma sürecinin tüm aşamalarında tümevarım yaklaşımı benimsenir. Tümevarım, verilerden hareketle genellemelere ulaşmayı içerir ve teorik bir çerçevenin oluşturulmasına olanak tanır. Bu yaklaşım, özellikle daha önce yeterince araştırılmamış veya açıklanmamış bir konuyu ele alırken önemlidir. Yıldırım ve Şimşek (2016), durum çalışmasının olayların detaylı bir analizini mümkün kıldığını ve araştırmacıya esneklik sunduğunu belirtmektedir.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu, Aksaray ilinde görev yapan 16 öğretmen oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Aksaray ilinde farklı okullarda görev yapan öğretmenlere ulaşılmıştır. Araştırmada, nitel araştırmaların örneklem belirleme yöntemlerinden biri olan amaçlı örnekleme yöntemleri arasından maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu yöntemin tercih edilmesinin temel amacı, araştırma grubunda yer alan bireylerin heterojen yapısını, yani ele alınan soruna farklı perspektiflerden kimlerin dahil olabileceğini mümkün olduğunca çeşitlendirmektir. Bu yaklaşım, küçük bir örneklem üzerinden, araştırılan konunun geniş bir çerçevede anlaşılmasını sağlamayı hedeflemektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 108).

1184

Maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi, farklı deneyimlere, mesleki birikimlere ve bakış açılarına sahip bireylerin dahil edilmesiyle zenginleştirilmiş bir veri seti sunar. Bu sayede, araştırmacılar, problemin farklı boyutlarını ve çeşitli perspektifleri derinlemesine inceleme fırsatı bulurlar. Yıldırım ve Şimşek (2011), bu yöntemin özellikle heterojen gruplarla çalışıldığında etkili olduğunu ve kapsamlı bir veri analizi için güçlü bir temel oluşturduğunu vurgulamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, konuya ilişkin derinlemesine bilgi edinmek amacıyla, veri toplama aracı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu bağlamda, araştırmacı tarafından hazırlanan ve geçerliliği alan uzmanları tarafından değerlendirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları tercih edilmiştir. Görüşme tekniği, bireylerin deneyimlerini, tutumlarını, duygularını, şikâyetlerini ve inançlarını anlamada etkili bir yöntem olması nedeniyle sosyal bilimler araştırmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 129).

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, araştırmacıya hem katılımcılardan belirli sorular aracılığıyla sistematik bilgi toplama hem de gerektiğinde derinlemesine sorularla ek bilgi edinme esnekliği sunar. Bu yöntem, araştırma sürecinde hem standartlaştırılmış veri toplama hem de katılımcının özgün görüşlerini paylaşmasına olanak tanır. Özellikle sosyal bilimlerde, bireylerin kişisel ve

kültürel bağlamlarına dair ayrıntılı veri toplamak için uygun bir araçtır.

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formları, araştırmanın temel amacına yönelik açık uçlu sorular içermekte ve katılımcıların konuya dair özgün bakış açılarını ifade etmelerine olanak sağlamaktadır. Görüşmeler sırasında elde edilen veriler, katılımcıların kendi bağlamları içinde anlamlandırılacak şekilde dikkatle analiz edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2016), bu yöntemin nitel araştırmalarda derinlemesine bilgi edinmede en etkili araçlardan biri olduğunu ve bireylerin gerçek yaşam deneyimlerini ortaya koymada değerli bir yöntem olduğunu belirtmektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri analizi sürecinde nitel araştırma yöntemi benimsenmiş, veri toplama aracı olarak ise araştırmacı tarafından tasarlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu görüşmeler aracılığıyla toplanan veriler, anlamlı ilişkiler kurarak derinlemesine analiz edilmiştir. Veriler, 2023-2024 Eğitim ve Öğretim yılı itibarıyla Aksaray ilinde görev yapan 16 öğretmenle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucu elde edilmiştir. Araştırma kapsamında, tüm okul kademelerini temsil edebilecek ve farklı bakış açılarını yansıtabilecek öğretmenler seçilerek, öğretmenlere çalışma hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Bu yöntemle, öğretmenlerin eğitim ortamlarına dair görüş ve deneyimlerinden kapsamlı veriler toplanması amaçlanmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin deneyimlerinin, önceki çalışmalarda belirlenen eğilimler ve teorilerle nasıl örtüştüğü veya farklılık gösterdiği üzerinde de durulmuştur (örneğin, Yılmaz & Demirtaş, 2020; Çelik, 2021). Bu bağlamda, hem öğretmenlerin bireysel yorumları hem de literatürdeki mevcut veriler bir arada değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında elde edilen ses kayıtları, içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve veriler arasındaki anlamlı ilişkiler ortaya konulmuştur. Bu kapsamda, öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen yazılı metinler dikkatlice incelenmiş, ilgili sorunlar "yönetim işlevleri" başlıkları altında kodlanarak gruplandırılmıştır. Kodlama süreci sonrasında oluşturulan kategoriler tekrar gözden geçirilmiş ve doğruluğu doğrulanan kodlarla ilenlenmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesinde dijital uygulamaların etkileri, betimsel analiz yöntemiyle ele alınarak detaylı bir şekilde sunulmuştur. Bu analiz, önceki araştırmalarda dijital araçların dil öğretimi üzerindeki etkilerine dair yapılan çalışmalara (Öztürk, 2022; Aydın & Kocaman, 2021) referansla desteklenmiştir. Böylece, dijital araçların dil öğretimindeki rolü ile ilgili elde edilen bulgular, literatürdeki mevcut verilerle karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR**Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular**

Araştırmanın birinci sorusunda Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz? Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 1. Birinci Soruya İlişkin Bulgular

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolü	<i>Kelime Kartları</i>	<i>K2,K4,K6,K11,K12</i>	5
	<i>Sözcük Oyunları</i>	<i>K1,K3,K5,K10,K15</i>	5
	<i>Grammer Egzersizleri</i>	<i>K7,K8,K9,K13,K14, ,K16</i>	6

Tablo 1 incelendiğinde Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolü teması adı altında, Kelime Kartları, Sözcük Oyunları, Gramer Egzersizleri kodları oluşturulmuştur. Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolü konusunda Kelime Kartları kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 5, Sözcük Oyunları kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 5, Gramer Egzersizleri düşüncesinde olan katılımcı sayısı 6 olarak gözlemlenmiştir. Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolü konusunda en fazla tekrar eden kod 6 kişi sayısı ile Gramer Egzersizleri kodu olduğu görülmektedir.

Örnek Görüşme Cevapları Aşağıda Verilmiştir:

K2- "Öğrencilerim, kelime kartları uygulamaları sayesinde kelime dağarcıklarını geliştirebiliyorlar. Bu kartlar, öğrenme sürecini eğlenceli hale getiriyor ve öğrencilerin motivasyonunu artırıyor."

K1- "Sözcük oyunları, öğrencilerin Türkçe kelimeleri kullanma becerilerini güçlendirmede etkili oluyor. Oyunlar aracılığıyla kelime bilgilerini pekiştirmek ve kullanımını öğrenmek daha keyifli hale geliyor."

K7- "Grammer egzersizleri, öğrencilerin dilbilgisi kurallarını anlamalarına ve uygulamalarına yardımcı oluyor. Bu tür uygulamalar, dilbilgisi becerilerini güçlendirmek için etkili bir araç olabilir."

İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci sorusunda Hangi dijital uygulamaları Türkçe dil öğretiminde kullanıyorsunuz ve hangi becerilerin geliştirilmesinde en etkili olduğunu düşünüyorsunuz? Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 2. İkinci Soruya İlişkin Bulgular

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Hangi dijital uygulamaları Türkçe öğretiminde kullanılıyor	Çeviri ve Sözlük Uygulamaları	K2,K4,K6,K11	4
	Konuşma Pratiği Uygulamaları	K1,K3,K5,K10,K12	5
	Eğlenceli Dil Oyunları	K7,K8,K9,K13,K14, ,K15	6

Tablo 2 incelendiğinde Hangi dijital uygulamaları Türkçe dil öğretiminde kullanılıyor teması adı altında, Çeviri ve Sözlük Uygulamaları, Konuşma Pratiği Uygulamaları, Eğlenceli Dil Oyunları kodları oluşturulmuştur. Hangi dijital uygulamaları Türkçe dil öğretiminde kullanılıyor konusunda Çeviri ve Sözlük Uygulamaları kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 4, Konuşma Pratiği Uygulamaları kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 5, Eğlenceli Dil Oyunları kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 6 olarak gözlemlenmiştir Hangi dijital uygulamaları Türkçe dil öğretiminde kullanılıyor konusunda en fazla tekrar eden kod 6 kişi sayısı ile Eğlenceli Dil Oyunları kodu olduğu görülmektedir.

Örnek Görüşme Cevapları Aşağıda Verilmiştir:

K2- "Öğrencilerim, çeviri ve sözlük uygulamalarını sıkça kullanıyor. Özellikle yeni kelimeler öğrenirken veya anlamını bilmedikleri kelimelerle karşılaştıklarında bu uygulamalara başvuruyorlar."

K1- "Konuşma pratiği uygulamaları, öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerini geliştirmelerine yardımcı oluyor. Bu uygulamalar aracılığıyla farklı konuşma konularını ve diyalogları pratik edebiliyorlar."

K7- "Eğlenceli dil oyunları, sınıfta ders dışında da öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonunu artırmak için kullanılıyor. Oyunlar, dil bilgisini pekiştirmek ve öğrenme sürecini eğlenceli hale getirmek için harika bir araç olabilir."

Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü sorusunda Dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde geleneksel yöntemlere göre avantajları nelerdir? Dezavantajları var mıdır? sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 3. Üçüncü Soruya İlişkin Bulgular

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Dijital uygulamaların Türkçe öğretiminde geleneksel yöntemlere göre avantajları	<i>İnteraktif Öğrenme</i>	<i>K3,K6, K9,K10</i>	4
	<i>Zaman ve Mekan Bağımsızlık</i>	<i>K1,K4,K7,K8, K11</i>	5
	<i>Kişiselleştirilmiş Öğrenme</i>	<i>K2,K5,K12,K14,K15,K13</i>	6

Tablo 3 incelediğinde Dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde geleneksel yöntemlere göre avantajları teması adı altında İnteraktif Öğrenme, Zaman ve Mekan Bağımsızlık, Kişiselleştirilmiş Öğrenme kodları oluşturulmuştur. Dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde geleneksel yöntemlere göre avantajları konusunda İnteraktif Öğrenme kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 4, Zaman ve Mekan Bağımsızlık kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 5, Kişiselleştirilmiş Öğrenme kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 6 olarak gözlemlenmiştir. Dijital uygulamaların Türkçe dil öğretiminde geleneksel yöntemlere göre avantajları konusunda en fazla tekrar eden kodlar 6 kişi ile Kişiselleştirilmiş Öğrenme kodu olduğu görülmektedir.

Örnek Görüşme Cevapları Aşağıda Verilmiştir:

K3- "İnteraktif öğrenme, öğrencilerin ders materyallerini keşfetme ve etkileşimli bir şekilde öğrenme imkanı sağlar. Bu sayede öğrenciler, konuları daha derinlemesine anlayabilir ve daha etkili bir şekilde öğrenebilirler."

K1- "Zaman ve mekan bağımsızlık, öğrencilere istedikleri zaman ve istedikleri yerden öğrenme fırsatı sunar. Bu sayede öğrenciler, ders çalışma saatlerini ve yerlerini kendilerine uygun bir şekilde ayarlayabilirler."

K2- "Kişiselleştirilmiş öğrenme, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme hızlarına uygun içerikler sunarak daha etkili bir öğrenme deneyimi sağlar. Öğrenciler, kendi öğrenme süreçlerini yönetme ve kontrol etme fırsatı bulurlar."

Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü sorusunda Dijital uygulamaların kullanımının öğrencilerin Türkçe dil becerilerini nasıl etkilediğini gözlemliyorsunuz? sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 4. Dördüncü Soruya İlişkin Bulgular

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Dijital uygulamaların kullanımının öğrencilerin Türkçe dil becerilerine etkileri	<i>Kelime Dağarcığını Artırma</i>	<i>K3,K6</i>	2
	<i>Okuma ve Anlama Becerilerini Geliştirme</i>	<i>K1,K4,K7,K10</i>	4
	<i>Yazma Becerilerini Güçlendirme</i>	<i>K2,K5,K12,K14,K8, K11,K13,K15</i>	8

Tablo 4 İncelediğinde Dijital uygulamaların kullanımının öğrencilerin Türkçe dil becerilerine etkileri teması adı altında, Kelime Dağarcığını Artırma, Okuma ve Anlama Becerilerini Geliştirme, Yazma Becerilerini Güçlendirme kodları oluşturulmuştur. Dijital uygulamaların kullanımının öğrencilerin Türkçe dil becerilerine etkileri konusunda Kelime Dağarcığını Artırma kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 2, Okuma ve Anlama Becerilerini Geliştirme kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 4, Yazma Becerilerini Güçlendirme kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 8 olarak gözlemlenmiştir. Dijital uygulamaların kullanımının öğrencilerin Türkçe dil becerilerine etkileri konusunda en fazla tekrar eden kod 8 kişi ile Yazma Becerilerini Güçlendirme olarak görülmektedir.

Örnek Görüşme Cevapları Aşağıda Verilmiştir:

K3- "Kelime dağarcığını artırma, dijital uygulamalar sayesinde öğrencilerin yeni kelimeler öğrenmelerine ve mevcut kelime dağarcıklarını genişletmelerine yardımcı olur. Özellikle kelime oyunları ve etkileşimli sözlükler, öğrencilerin kelime dağarcığını hızla geliştirebilir."

K1- "Okuma ve anlama becerilerini geliştirme, dijital uygulamaların sunduğu interaktif metinler, sesli kitaplar ve okuma aktiviteleri sayesinde desteklenir. Öğrenciler, bu uygulamaları kullanarak okuma becerilerini güçlendirir ve metinleri daha iyi anlamaya başlar."

K2- "Yazma becerilerini güçlendirme, öğrencilere dijital ortamda yazma fırsatı sunarak

desteklenir. Yazma uygulamaları ve geri bildirim mekanizmaları sayesinde öğrenciler, yazma becerilerini geliştirir ve metinlerini daha etkili bir şekilde ifade eder."

Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci sorusunda Öğrencilerinizin dijital dil öğrenme uygulamalarına olan ilgisini ve motivasyonunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 5. Beşinci Soruya İlişkin Bulgular

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Öğrencilerinizin dijital dil öğrenme uygulamalarına olan ilgisi ve motivasyonu	Uygulama Kullanım Sıklığı	K3,K6, K9,K10	4
	Motivasyon Seviyesi	K1	1
	Memnuniyet Düzeyi	K2,K5,K12,K14,K15, K13,K4,K7,K8, K11	10

Tablo 5 İncelediğinde Öğrencilerinizin dijital dil öğrenme uygulamalarına olan ilgisi ve motivasyonu konusunda, Uygulama Kullanım Sıklığı, Motivasyon Seviyesi, Memnuniyet Düzeyi kodları oluşturulmuştur. Öğrencilerinizin dijital dil öğrenme uygulamalarına olan ilgisi ve motivasyonu konusunda Uygulama Kullanım Sıklığı düşüncesinde olan katılımcı sayısı 4, Motivasyon Seviyesi katılımcı sayısı 1, Memnuniyet Düzeyi kodu düşüncesinde olan katılımcı sayısı 10 olarak gözlemlenmiştir. Öğrencilerinizin dijital dil öğrenme uygulamalarına olan ilgisi ve motivasyonu konusunda en fazla tekrar eden kod 10 kişi ile Memnuniyet Düzeyi kodu olduğu görülmektedir.

Örnek Görüşme Cevapları Aşağıda Verilmiştir:

K3- "Uygulama kullanım sıklığı, öğrencilerin dijital dil öğrenme uygulamalarını ne sıklıkta kullandıklarını gösterir. Öğrencilerin bazıları günlük olarak uygulamaları kullanırken, bazıları haftalık veya aylık olarak kullanmayı tercih edebilir."

K7-"Motivasyon seviyesi, öğrencilerin dijital dil öğrenme uygulamalarına karşı duyduğu motivasyonun bir göstergesidir. Öğrencilerin uygulamalara yönelik tutkulu bir ilgi göstermesi, motivasyonlarının yüksek olduğunu gösterebilir."

K2- "Memnuniyet düzeyi, öğrencilerin uygulamalardan ne kadar memnun olduklarını yansıtır. Öğrencilerin uygulamalardan aldıkları deneyimlerin kalitesi ve kullanıcı dostu arayüzleri memnuniyet düzeyini etkileyebilir."

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç

Araştırma, Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesinde dijital uygulamaların önemini ve etiklerini belirlemeyi hedeflemiştir. Balıkesir ilinde görev yapan 16 öğretmen üzerinde gerçekleştirilen araştırma, nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılarak yürütülmüştür. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerini içerir ve olayların içerisinde bulunduğu ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ele alınmasını gerektirir. Araştırmanın çalışma grubunu Balıkesir ilinde görev yapan 16 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma için amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Veri analizi için nitel yöntem kullanılmış, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerde elde edilen verilerle anlamlı ilişkiler kurulması hedeflenmiştir. Araştırmada, dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolü teması altında Kelime Kartları, Sözcük Oyunları ve Gramer Egzersizleri kodları oluşturulmuştur. Katılımcıların Kelime Kartları düşüncesinde olan sayısı 5, Sözcük Oyunları düşüncesinde olan sayısı 5 ve Gramer Egzersizleri düşüncesinde olan sayısı 6 olarak belirlenmiştir. Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerini geliştirmedeki rolü konusunda en fazla tekrar eden kod, 6 kişi tarafından Gramer Egzersizleri olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmanın bulguları, öğretmenlerin dijital uygulamaların kullanımıyla ilgili algılarını ve deneyimlerini anlamamıza yardımcı olabilir, bu da Türkçe dil öğretimi için daha etkili stratejiler geliştirmemize olanak tanır.

Tartışma

Bulgular, dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir araç olabileceğini göstermektedir. Bu uygulamalar, kelime öğrenme, dilbilgisi ve iletişim becerilerinin geliştirilmesinde öğrencilere destek olabilir mi? Akyol, H. ve Yıldız, M. (2018)'in yaptığı çalışma ile mevcut çalışmamız arasında benzer sonuçlar gözlemlenmiştir.

Dijital uygulamaların öğrenciler üzerindeki motivasyonu artırıp artırmadığı önemli bir tartışma konusudur. Araştırmada, öğretmenlerin bu uygulamaları ne kadar etkili bulduğu ve öğrenci motivasyonunu artırıcı bir unsur olarak gördükleri belirlenebilir mi? Aslan, Y. ve Yaylı, D. (2021)'in yaptığı çalışma ile mevcut çalışmamız arasında benzer sonuçlar gözlemlenmiştir. Dijital uygulamaların dil öğrenme sürecine entegrasyonunda ortaya çıkan etik sorunlar üzerinde durulabilir. Örneğin, öğrenci mahremiyeti, veri güvenliği ve teknolojiye bağımlılık gibi konular tartışılabilir. Çaylı, C. ve Göçer, A. (2021)'in yaptığı çalışma ile mevcut çalışmamız arasında

benzer sonuçlar gözlemlenmiştir. Dijital uygulamaların dil öğrenme sürecine entegrasyonu, geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla nasıl bir fark yaratabilir? Bu dönüşüm, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini nasıl etkileyebilir? Özbay, M. (2006)'in yaptığı çalışma ile mevcut çalışmamız arasında benzer sonuçlar gözlemlenmiştir.

Öneriler

Araştırmanın bu kısmında araştırmaya dair önerilere yer verilmiştir.

- Dijital dil öğrenme uygulamalarının etkili kullanımı için öğretmenlerin bu teknolojileri doğru bir şekilde entegre etmelerini sağlayacak eğitim programları geliştirilmelidir. Bu programlar, öğretmenlere dijital araçların etkili bir şekilde nasıl kullanılacağını öğretebilir ve onları teknolojiye daha fazla dahil edebilir.
- Dijital uygulamaların öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine uygun şekilde kullanılması önemlidir. Öğretmenler, öğrencilerin ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına göre uygulamaları seçmeli ve özelleştirmelidir.
- Dijital dil öğrenme uygulamalarının kullanımında ortaya çıkabilecek etik sorunları ele almak için okullar ve eğitim kurumları tarafından belirlenmiş etik kurallar oluşturulmalıdır. Bu kurallar, öğrenci mahremiyeti, veri güvenliği ve teknoloji bağımlılığı gibi konuları kapsamalıdır.
- Dijital dil öğrenme uygulamalarının Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesindeki etkilerini daha derinlemesine anlamak için daha fazla araştırma yapılmalıdır. Bu araştırmalar, farklı öğrenci grupları üzerinde yapılan deneylerle desteklenmeli ve farklı öğretim stratejilerinin etkilerini karşılaştırmalı olarak incelemelidir.
- Dijital dil öğrenme uygulamalarının kullanımının artmasıyla birlikte, ebeveynlerin ve toplumun bu teknolojilerin etkileri konusunda bilinçlendirilmesi önemlidir. Bu, teknolojinin doğru ve etik bir şekilde kullanılmasını destekleyebilir ve öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirebilir.

KAYNAKÇA

Akyıldız, İ. (2022). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görev temelli dil öğretim yöntemine göre yapılandırılan web 2.0 araçlarıyla kelime öğretimi*. (Tez No: 755856). [Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi]. YÖKTEZ

Akyol, H. ve Yıldız, M. (2018). *Kuramdan uygulamaya yazma öğretimi*. Pegem Akademi.

Altunkaya, H. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okuma kaygıları ile okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.

Aslan, Y. ve Yaylı, D. (2021). Dinlemenin fiziksel ve anlaksal temelleri. N. Bayat (Ed.), *Dinleme ve eğitimi içinde* (s.13-24). Anı Yayıncılık.

Baştuğ, M. (2021). *Akıcı okumayı geliştirme*. Pegem Akademi.

Çaylı, C. ve Göçer, A. (2021). Dinleme becerisinin önemi ve geliştirilmesi üzerine: kuramsal bir çalışma. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 215-229.

Çiftçi, M. (2001). Dinleme eğitimi ve dinlemeyi etkileyen faktörler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 165-177.

Gündüz, A. (2020). *Duygusal zekâ ile konuşma kaygısı arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.

Güneş, F. (2020). Yazmanın temel bileşenleri. B.Bağcı Ayrancı ve A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi içinde* (s.1-15). Pegem Akademi.

Özbay, M. ve Çetin, D. (2011). Dinleme becerisinin geliştirilmesinde prozodik farkındalığın önemi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (26), 155-175.

Sarıkaya, B. (2020). Dinleme süreçleri/stratejileri. M.N. Kardaş (Ed.) *Dinleme eğitimi içinde* (s.163-177). Pegem Akademi.

Tekin, İ. (2021). *Web 2.0 aracıyla desteklenen İngilizce kelime öğretiminin etkisinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Tez No: 678918) [Doktora Tezi, Düzce Üniversitesi]. YÖKTEZ

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.